

Als de inkt ontsteekt ...

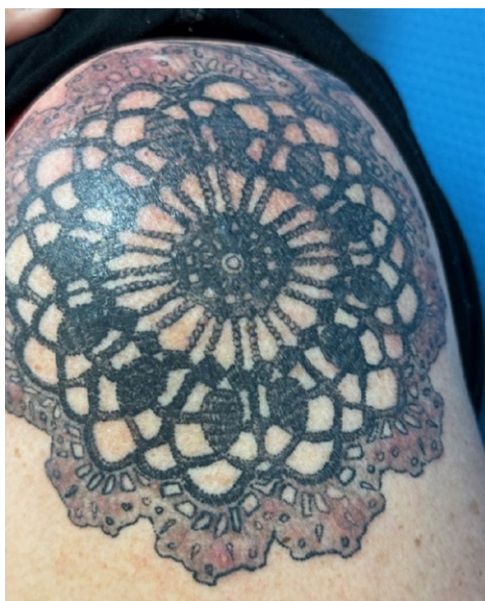
L. Nijman¹, N.A. Ipenburg²

Tatoeagegerelateerde dermatologische klachten komen frequent voor. [1] De meest voorkomende cutane reacties manifesteren zich acuut na het aanbrengen van een tatoeage en verdwijnen doorgaans spontaan binnen enkele weken. Chronische tatoeagegerelateerde huidproblemen omvatten een uitgebreide differentiële diagnose, waaronder infecties, allergische reacties op tatoeage inkt en sarcoïdose. In deze casus wordt een zeldzame vorm van een tattoo-geassocieerde infectie beschreven.

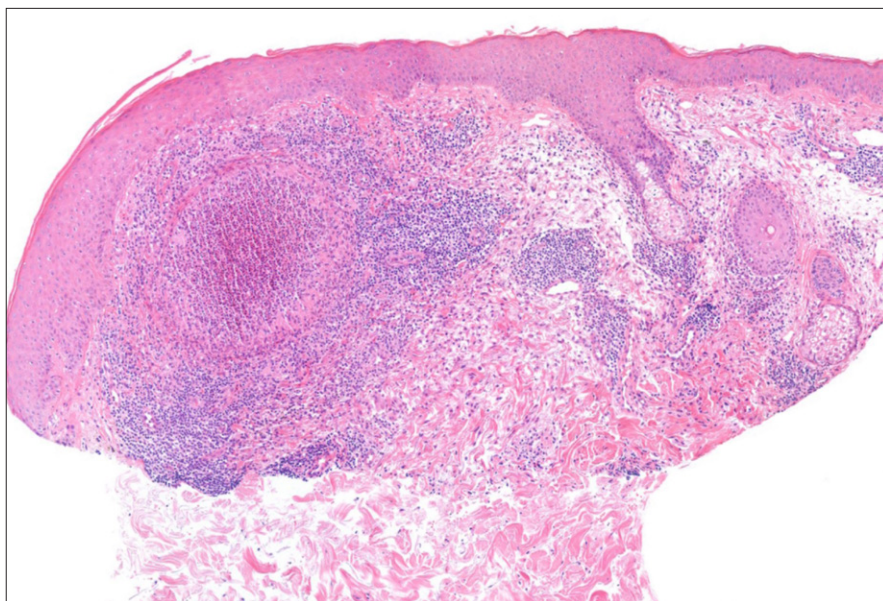
CASUS

Een gezonde 52-jarige vrouw werd door haar huisarts verwezen naar de tattoopoli van het Amsterdam UMC. Patiënte had een zwarte tattoo met schaduwpartijen op haar schouder laten zetten door een professionele tatoeëerder. Tijdens het genezingsproces ontwikkelde zij in de schaduwpartijen confluërende erythemateuze papels en pustels (afbeelding 1). De huidafwijkingen beperkten zich tot deze schaduwpartijen. Behandeling met clobetasolzalf door de huisarts was ineffectief. Op basis van de aanwezigheid van pustels in enkel de schaduwpartijen werd een (atypische) mycobacteriële infectie het meest waarschijnlijk geacht. Sarcoïdose, vreemdlichaamreactie op tatoeage inkt en een banale bacteriële infectie werden ook overwogen. Histopathologisch onderzoek toonde een perivasculaire lymfoplasmocellulaire ontstekingsreactie met een enkel granuloom, zonder aanwijzingen voor sarcoïdose (afbeelding 2). Wel werden enkele zuurvaste staven waargeno-

men, wat een atypische mycobacteriële infectie deed vermoeden. Initieel waren zowel de PCR op atypische mycobacteriën als het kweekbiopt negatief. Vanwege hoge verdenking op een atypische mycobacteriële infectie werden de biopten herhaald. De afgenomen PCR was nu positief voor *Mycobacterium avium* complex. Tijdens navraag meldde patiënte dat vier andere cliënten van dezelfde tatoeëerder vergelijkbare klachten hadden ontwikkeld na gebruik van dezelfde schaduwinkt. In overleg met patiënte werd een melding gedaan bij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA). Inspecteurs van de NVWA hebben ook al de desbetreffende tattooshop bezocht. De schaduwinkt wordt nog geanalyseerd op aanwezigheid van *Mycobacterium avium* complex. Deze atypische mycobacterie veroorzaakt voornamelijk ziekte bij immuungecompromitteerde patiënten en bij patiënten met structurele longschade. [2] Patiënte werd verwezen naar de internist infectioloog. Uitgebreide laboratoriumdiagnostiek en

Afbeelding 1

Afbeelding 2

¹ Coassistent, afdeling Dermatologie Amsterdam UMC, Amsterdam

² Dermatoloog, afdeling Dermatologie Amsterdam UMC, Amsterdam

een CT-thorax toonden, afgezien van een licht verhoogd CRP, geen afwijkingen. Infecties met *Mycobacterium avium* complex vereisen vaak langdurige, complexe antibioticaregimes, die frequent gepaard gaan met bijwerkingen. Spontane klaring is mogelijk bij patiënten met een intact immuunsysteem. Vanwege de milde symptomatologie werd gekozen voor een nauwkeurige follow-up. Circa een jaar na het zetten van de tatoeage was patiënte klachtenvrij.

DISCUSSIE

Mycobacterium avium complex is een groep van atypische mycobacteriën die voorkomt in onder andere water en bodemgrond. [2] In de literatuur zijn slechts enkele casussen van cutane atypische mycobacteriële infecties gerelateerd aan tatoeages beschreven. Andere frequent geïsoleerde pathogenen in dergelijke gevallen zijn *Mycobacterium chelonae*, *Mycobacterium abscessus* en *Mycobacterium fortuitum*. [3,4] Dergelijke infecties worden doorgaans gezien bij tatoeages waarin schaduwinkt is gebruikt en ontstaan door contaminatie van de inkt, onhygiënisch gebruik van apparatuur, of onvoldoende steriele omstandigheden tijdens het tatoeëren. Traditioneel wordt schaduwinkt bereid door zwarte inkt te verdunnen met water of andere vloeistoffen. In deze casus ging het echter om industrieel vervaardigde schaduwinkt. Klinisch manifesteren deze infecties zich vaak tussen één en vier weken na het aanbrengen van een tatoeage. [3] Typische klachten omvatten papels, pustels en erytheem. Histopathologisch onderzoek toont granuloomvorming zonder specifieke kenmerken. [5] Helaas blijken zowel de PCR als de kweken vaak negatief te zijn voor atypische mycobacteriën. [3] Het is essentieel om tijdens de anamnese na te vragen of andere personen, die met dezelfde inkt zijn getatoeëerd, soortgelijke klachten ervaren. Deze casus benadrukt het belang van een uitgebreide anamnese en het systematisch herhalen van huidbiopten bij verdenking op een tattoo-geassocieerde cutane atypische mycobacteriële infectie.

TREFWOORDEN

Tattoodermatitis - atypische mycobacterie - mycobacterium avium complex

KEYWORDS

Tattoo dermatitis - atypical mycobacteria - mycobacterium avium complex

LITERATUUR

1. Islam PS, Chang C, Selmi C, Generali E, Huntley A, Teuber SS, et al. Medical complications of tattoos: A comprehensive review. *Clin Rev Allergy Immunol*. 2016;50(2):273–86.
2. To K, Cao R, Yegiazaryan A, Owens J, Venketaraman V. General overview of nontuberculous mycobacteria opportunistic pathogens: *Mycobacterium avium* and *mycobacterium abscessus*. *J Clin Med*. 2020;9(8):1–24.
3. Brooks J, Behrens E, Prickett K. Painful and pruritic papules in the gray shading of a tattoo. *JAMA Dermatol*. 2016;152(2):205–6.
4. Lobo Y, Lun K. Tattoo-associated cutaneous *Mycobacterium mageritense* infection: A case report and brief review of the literature. *Case Rep Dermatol*. 2021;13(3):513–20.
5. Griffin I, Schmitz A, Oliver C, Pritchard S, Zhang G, Rico E, et al. Outbreak of tattoo-associated nontuberculous mycobacterial skin infections. *Clinical Infectious Diseases*. 2019;69(6):949–55.

CORRESPONDENTIEADRES

Norbert Ipenburg

E-mail: n.ipenburg@amsterdamumc.nl